

ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОГО УПРАВЛІННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

**ІЛЬІНА О.В., АСИСТЕНТ,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

Аналіз сучасних інвестиційних тенденцій у регіонах України свідчить про значні структурні відмінності у рівнях продуктивності капітальних вкладень, інвестиційної активності аграрних підприємств та наявності внутрішніх резервів фінансування агробізнесу. Встановлено, що підвищення обсягів виробництва продукції потребує збільшення рівня залучення інвестицій в аграрний сектор [1].

Потенційний вплив інвестиційної динаміки на обсяги виробництва валової продукції описано моделлю виробничої функції [2]. Коефіцієнт детермінації між результативною й факторними ознаками у всій сукупності аграрних підприємств становить 0,59. Найвище значення він має у групі підприємств з обсягом виробництва до 5000 грн./га. Більший вплив фінансування процесу виробництва за період 2011–2015 рр. у I групі (4-х областей з обсягами виробництва на 1 га сільськогосподарських угідь від 0 до 5000 грн./га), ніж у II (15-ти областей – від 5001 до 10000 грн./га) та III (5-х областей – більше 10001 грн./га) групах свідчить про найбільшу залежність параметрів аграрного виробництва від капітальних інвестицій у сучасних умовах ринкової економіки у чотирьох областях України, до яких належать Одеська, Миколаївська, Запорізька та Луганська області.

Функції виробництва аграрної продукції у регіонах, що входять до I групи, представлено у вигляді найпоширенішої виробничої функції в емпіричному аналізі – функції Кобба-Дугласа – з коригуванням на власні види ресурсів [3, с. 92]. Результати розрахунків виробничої функції залежності обсягу валової продукції (Q) від площі сільськогосподарських угідь (T) і розміру капітальних інвестицій в аграрне виробництво (K) у розрізі областей I-ої групи представимо в табл.

Підсумкові показники дослідження переконливо свідчать, що найменш ефективне виробництво аграрної продукції в підприємствах Одеської області, що доводить найнижчий показник віддачі від масштабів виробництва та від'ємний показник еластичності капітальних інвестицій, який становить – 0,135.

Таблиця

Виробнича функція валової продукції та характерна віддача від масштабу аграрних господарств регіонів України*

<i>Регіон</i>	<i>Виробнича функція</i>	<i>Характерна віддача від масштабу</i>
Одеська область	$Q = 47,345 \cdot T^{0,804} \cdot K^{-0,135}$	0,67 – спадна віддача
Миколаївська область	$Q = 1,666 \cdot T^{1,046} \cdot K^{0,102}$	1,15 – зростаюча віддача
Запорізька область	$Q = 5,144 \cdot T^{0,731} \cdot K^{0,269}$	1,00 – постійна віддача
Луганська область	$Q = 18,481 \cdot T^{0,742} \cdot K^{0,025}$	0,77 – спадна віддача

* Джерело: розраховано автором на основі [4; 5].

Зростаюча віддача від масштабів спостерігається лише у господарствах Миколаївської області, де спостерігаємо зростання обсягів аграрного виробництва на 1,15 % при підвищенні рівня ресурсного забезпечення на 1 %, з яких 1,05% приросту отримано за рахунок розміру площі сільськогосподарських угідь, і лише 0,1 % – за рахунок підвищення капітальних інвестицій. Отже, коефіцієнт еластичності розміру капітальних інвестицій у даному регіоні демонструє низькоефективне використання капітальних вкладень.

Найбільший потенціал для ефективного використання капітальних вкладень мають господарства Запорізької області. Вони забезпечують найвищу віддачу від інвестованої в аграрний бізнес гривні порівняно з господарствами інших регіонів. Саме господарства Запорізької області представляють інтерес для поглибленого дослідження процесів управління інвестиційною діяльністю в аграрних підприємствах та обґрунтування методичних підходів до оцінки її ефективності.

Аналіз ефективності інвестиційної діяльності аграрних підприємств Запорізької області за останні п'ять років свідчить про позитивно зростаючу тенденцію. Так, у 2015 р. її рівень наблизився до розміру галузі з високим рівнем інвестиційної привабливості (0,386 при 0,4). Зростання сукупного інтегрального показника ефективності інвестиційної діяльності становило 62,5 %. Запропонований методичний підхід дозволяє визначати найбільш вагомі структурні елементи ефективності інвестиційної діяльності, що характеризують стан фінансової, екологічної та продуктової складової інвестиційного клімату.

Література.

1. Ільїна О. В. Удосконалення системи інвестування інноваційного розвитку підприємств. Управління та адміністрування в національній економіці: інформаційно-аналітичний аспект : кол. монографія ; під заг. ред. д.е.н., проф. Комеліної О. В. – Полтава : ФОП Пусан А. Ф., 2016. 280 с.
2. Гудзинський О. Д., Судомир С. М., Гуренко Т. О. Теоретико-методологічні засади результативного управління розвитком підприємств: монографія. – К.: ЦП «Компринт», 2017. 411 с.
3. Базилевич В.Д. Мікроекономіка: Опорний конспект лекцій. / [Базилевич В., Лук'янов В., Писаренко Н., Квіцинська Н.]. Київ: Четверта хвиля, 1997. 290 с.
4. Департамент агропромислового розвитку / Програми у сфері АПК. Запорізька обласна державна адміністрація. – URL: <http://www.zoda.gov.ua> (дата звернення: 18.05.2015).
5. Діяльність підприємств / Фінансові результати підприємств за видами економічної діяльності. Головне управління статистики у Запорізькій області. – URL: <http://www.zp.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 21.02.2015).

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ЙОГО РОЗВИТКОМ

***КВЯТКО Т.М., К.Е.Н., ДОЦЕНТ,
РУДЕНКО С.В., К.Е.Н.,
КРАСНОРУЦЬКИЙ Д.О.***

В умовах динамічних змін умов розвитку національної економіки, активізації участі суб'єктів господарювання всіх рівнів в процесах міжнародної економічної інтеграції, намагання посилити позиції підприємств різних секторів та галузей економіки на внутрішньому та на зовнішніх ринках, особливої актуальності набуває проблематика розвитку їх виробничого потенціалу. В свою чергу, виробничий потенціал є складною та багатогранною категорією, яка традиційно ідентифікується як сукупність можливостей, що можуть виявитися реалізованими або нереалізованими в процесі функціонування підприємства. При цьому ступінь реалізації вказаних можливостей, власне, і обумовлює напрям та темпи розвитку суб'єкта економічних відносин, досягнення необхідного для економічного зростання рівня ефективності тощо.